

**TEKSTİL SEKTÖRÜNÜN
2009 YILI MAYIS AYI
İHRACAT PERFORMANSI ÜZERİNE
KISA DEĞERLENDİRME**

2009 Ocak - Mayıs Beş Aylık Tekstil İhracatı

Türkiye'nin tekstil ihracatı, 2009 yılının Ocak–Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla %33,9 oranında düşüşle 2,1 milyar dolar olarak kayda alınmıştır.

2008 yılı genelinde %3,9 oranında ihracat artışı kaydeden tekstil sektöründe, Ekim 2008 ayında başlayan düşüş trendi 2009 yılının ilk beş ayında da devam etmiştir. Tekstil ihracatı 2009 Ocak ayında %32,2, Şubat ayında %39,5, Mart ayında %36,7, Nisan ayında %28 ve Mayıs ayında %33,3 oranında azalmıştır. Tekstil ihracatı 2009 Şubat ayında %39,5 ile oransal olarak en büyük düşüşünü yaşarken, Nisan ayında biraz toparlanma göstermiş ancak Mayıs ayında yine %30'ların üzerinde düşüş kaydetmiştir. Bu bağlamda tekstil ihracatında düşüşün oransal olarak dalgalanmalar ile sürdüğü ifade edilebilir.

2009 yılının ilk beş ayında Türkiye'nin genel ihracatı %34,7 oranında düşüşle 54,9 milyar dolardan 35,8 milyar dolara gerilemiş; sanayi ihracatı ise %37,9 oranında azalarak 48,4 milyardan 30,1 milyar dolara düşmüştür.

Hem genel ihracattan hem de sanayi ihracatından oransal olarak daha az ihracat düşüşü kaydeden tekstil ihracatının Türkiye genel ihracatı içindeki payı %5,7'den %5,8'e, sanayi ihracatındaki payı ise %6,5den %6,9'a çıkmıştır.

Bu veriler çerçevesinde 2009 yılı ilk beş aylık dönemde tekstil sektörünün ihracattaki önemli kayıplara rağmen genel ihracat performansından ve sanayi ürünleri ihracat performansından az da olsa daha iyi bir performans göstermiş olduğu söylenebilir.

Genel İhracat Performansı İçinde			
Tekstil ve Hammaddeleri İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>	2008	2009	2008 / 2009
	Ocak - Mayıs	Ocak - Mayıs	Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	54.940.801	35.849.643	-34,7
Tekstil ve Hammaddeleri İhracatı	3.125.328	2.066.343	-33,9
Teks.ve Hammaddeleri İhracatının Payı %	5,7	5,8	
Sanayi İhracatı	48.372.723	30.063.588	-37,9
Teks.ve Hammaddeler İhracatının Sanayi İhracatındaki Payı %	6,5	6,9	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ülke Grupları Bazında Tekstil İhracatındaki Gelişmeler

2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde, istisnasız tüm ülke gruplarına yönelik tekstil ihracatında %9,6 ile %46,6 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur.

2009 yılının ilk beş ayında 2,1 milyar dolarlık tekstil ve hammaddeleri ihracatının 1,1 milyar dolarlık kısmı, diğer bir ifade ile %51,4'lük bölümü 27 AB ülkesine yapılmıştır. 2009 yılı Ocak – Mayıs döneminde AB ülkelerine tekstil ihracatında %32,9 oranında düşüş kaydedilmiştir.

Küresel krizin etkisi ile AB pazarlarındaki daralma, 2009 yılının ilk beş ayı itibariyle Türkiye'nin tekstil ihracatına hissedilir şekilde yansımaya devam etmektedir.

ABD, Kanada, İsviçre gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer OECD Ülke Grubu'na 2008 yılının Ocak-Mayıs dönemine kıyasla 2009 yılının aynı döneminde %38,3 oranında düşüş ile 83,8 milyon dolarlık tekstil ihraç edilirken; Makedonya, Arnavutluk, Bosna Hersek gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer Avrupa Ülke Grubu'na tekstil ihracatı, %35,2 oranında azalarak 56,3 milyon dolara gerilemiştir.

AB ülkeleri dışında en fazla tekstil ihracatı yapılan ülke grupları "Eski SSCB Ülkeleri" ve "Afrika Ülkeleri" olmuştur. Bu ülke gruplarından Rusya Federasyonu, Ukrayna, Beyaz Rusya, Özbekistan gibi ülkelerin gruplandırıldığı Eski SSCB Ülkeleri'ne ihracat %46,6 ile yüksek oranda düşerek, 490,1 milyon dolardan 261,5 milyon dolara gerilemiş; Cezayir, Libya, Mısır, Tunus, Fas ve

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin yer aldığı Afrika ülkelerine tekstil ihracatı ise %20,5 oranında azalarak 244,1 milyon dolardan 194 milyon dolara inmiştir.

Suudi Arabistan, Irak, İran, İsrail, Kuveyt gibi ülkelerin gruplandırıldığı "Ortadoğu Ülkeleri"de tekstil ve hammaddeleri ihracatı ise 2009 yılının ilk beş ayında %9,6 oranında düşüşle 188,2 milyon dolar olmuştur. Ortadoğu ülkeleri oransal olarak en az düşüşün yaşandığı ülke grubu olmuştur.

Diğer taraftan, 2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan gibi Uzakdoğu ülkelerinin yer aldığı diğer Asya ülkeleri grubuna yönelik tekstil ve hammaddeleri ihracatı da, %37,6 oranında azalarak 72,9 milyon dolar düzeyine gerilemiştir.

2009 yılının ilk beş aylık döneminde belli başlı ülke gruplarına yönelik tekstil ihracatının detayı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Başlıca Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Tekstil İhracat Kaydı					
	2008 Ocak-Mayıs 1000 \$	Toplam Teks'te Pay %	2009 Ocak-Mayıs 1000 \$	Toplam Teks'te Pay %	2008 / 2009 Değişim %
AB Ülkeleri Toplamı	1.580.417	50,6	1.061.202	51,4	-32,9
Diğer OECD Ülkeleri Toplamı (ABD,Kanada, İsviçre vb)	135.814	4,3	83.803	4,1	-38,3
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Makedonya, KKTC, Sırbistan, vb)	86.819	2,8	56.299	2,7	-35,2
Eski S.S.C.B Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Azerbaycan, Özbekistan vb)	490.094	15,7	261.501	12,7	-46,6
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (S. Arabistan, İsrail, Kuveyt vb)	208.689	6,7	188.720	9,1	-9,6
Afrika Ülkeleri Toplamı (Mısır, Tunus, Cezayir , GAC vb)	244.126	7,8	193.991	9,4	-20,5
Diğer Asya Ülkeleri (Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan vb)	116.688	3,7	72.868	3,5	-37,6
Diğer Ülkeler ve Bölgeler Toplamı	262.681	8,4	147.959	7,2	-43,7
Toplam Tekstil İhracat Kaydı	3.125.328	100,0	2.066.343	100,0	-33,9

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Belli Başlı Pazarlara Tekstil İhracatında Gelişmeler

Ülke bazında bakıldığında, 2009 yılının ilk beş ayında Türkiye'den en fazla tekstil ve hammaddeleri ihraç edilen ülkeler İtalya, Rusya Federasyonu, Almanya, Romanya, Polonya ve İran olarak sıralanmaktadır. En fazla ihracat

yapılan ilk on ülkenin tamamında ihracat %5,1 ile %46 arasında değişen oranlarda düşüş göstermiştir.

2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde İtalya'ya tekstil ve hammaddeleri ihracatı %29,6'lık düşüşle 304 milyon dolardan 214,1 milyon dolara gerilemiş, Rusya Federasyonu'na ihracat %46 gibi yüksek oranlı bir düşüşle 366,6 milyon dolardan 197,8 milyon dolara gerilemiştir. Rusya en büyük ilk on pazar içerisinde en fazla ihracat performans kaybı görülen ülkedir. İtalya'nın Türkiye genel tekstil ihracatındaki payı %10,4 ve Rusya Federasyonu'nun payı %9,6 olarak hesaplanmaktadır.

Tekstil ihracatında üçüncü büyük pazar Almanya'ya ihracat 2009'un ilk beş ayında 2008'in aynı dönemine kıyasla %25,6 oranında azalarak 172 milyon dolardan 128 milyon dolara gerilemiş, dördüncü büyük pazar Romanya'ya ihracat %36,9 oranında düşüşle 157,2 milyon dolardan 99,2 milyon dolara düşmüştür. Polonya'ya yönelik tekstil ihracatı ise %33,3 azalarak 89,7 milyon dolara inmiştir.

En çok tekstil ihracatı yapılan ilk 10 ülke içerisinde en küçük oranlı ihracat kaybı %5,1 ile İran'a ihracatta kaydedilmiştir. Toplam tekstil ihracatındaki %33,9'luk düşüş oranıyla karşılaştırıldığında oldukça geride kalan bu düşüş oranı ile İran'ın Türkiye toplam tekstil ve hammaddeleri ihracatındaki payı %2,7'den %3,9'a yükselmiştir. Bu ülkeye yönelik ihracatın değeri de 81,1 milyon dolar olmuştur.

2009 yılının ilk beş ayında en fazla tekstil ve hammaddeleri ihraç edilen ilk 10 ülke içinde yer alan diğer ülkeler olan Bulgaristan, İngiltere, Mısır ve Yunanistan'a yönelik tekstil ihracatı da %15,8 ile %39 arasında değişen oranlarda gerileme göstermiştir.

Türkiye'nin en fazla tekstil ve hammaddeleri ihracatı yaptığı ülkeler aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE TEKSTİL VE HAMMADDELERİ İHRACATI					
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER / \$ SIRALI					
OCAK - MAYIS 2009					
	2008 OCAK - MAYIS	TOP. TEKS.DE PAY %	2009 OCAK - MAYIS	TOP. TEKS.DE PAY %	DEĞİŞİM %
İTALYA	304.003	9,7	214.050	10,4	-29,6
RUSYA FEDERASYONU	366.646	11,7	197.825	9,6	-46,0
ALMANYA	172.043	5,5	128.044	6,2	-25,6
ROMANYA	157.276	5,0	99.215	4,8	-36,9
POLONYA	134.450	4,3	89.699	4,3	-33,3
İRAN	85.482	2,7	81.146	3,9	-5,1
BULGARİSTAN	126.470	4,0	77.133	3,7	-39,0
İNGİLTERE	109.359	3,5	67.329	3,3	-38,4
MISIR	76.323	2,4	64.260	3,1	-15,8
YUNANİSTAN	90.708	2,9	62.640	3,0	-30,9
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.622.760	51,9	1.081.341	52,3	-33,4
TOPLAM TEKSTİL İHRACATI	3.125.328	100	2.066.343	100	-33,9

KAYNAK: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Üretim ve Kapasite Kullanımındaki Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Mayıs ayında açıklanan Sanayi Üretim Endeksi'ne göre, 2009 yılının Mart ayında tekstil ürünleri imalatında üretim endeksi, bir önceki aya yani 2009 yılının Şubat ayına göre %16,5 oranında artmış, 2008 yılının Mart ayına göre ise %20,4 oranında düşmüştür.

Yine TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre, tekstil ürünleri imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı 2008 yılının Nisan ayında %77,6 iken, 2009 yılının Nisan ayında %70,7'ye gerilemiştir. Buradan, tekstil ürünleri imalat sanayiinde kapasite kullanım oranının, 2009 yılının Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %8,9 oranında gerilediği anlaşılmaktadır.

2009 Yılı Mayıs Ayında Tekstil İhracatına Euro/Dolar Paritesi'nin Etkisi

Ocak – Mayıs Dönemi

2009 yılı Ocak - Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla %33,9'luk düşüşle 2,1 milyar dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

Sözkonusu ihracatın, 1,1 milyar dolarla **%51,4'ü** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır.**

2008 yılı Ocak-Mayıs döneminde 1 Euro 1,52 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Ocak-Mayıs ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%13,5'luk düşüşle 1,31 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Ocak-Mayıs döneminde Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı dönemine göre **%13,5 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %13,5 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde gerçekleştirilen 2,1 milyar dolarlık tekstil ihracatının 1,1 milyar dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, 1,1 milyar dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %13,5'luk fiktif düşüş meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 1,1 milyar dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %13,5'luk pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 1,2 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda **2009 yılı Ocak-Mayıs döneminde reel bazda toplam ihracat tutarı 2,2 milyar dolar olmaktadır.**

Sözkonusu ihracat tutarı, 2008 yılı Ocak-Mayıs döneminde gerçekleştirilen dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde tekstil sektörünün ihracat performansında %33,9'luk düşüş değil, reel anlamda %29,3'lük düşüş meydana gelmiştir.**

Mayıs Ayı

2009 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına oranla %33,3'lük düşüşle 426,6 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

Sözkonusu ihracatın, 212,5 milyon dolarla %49,8'i ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır.**

2008 yılı Mayıs ayında 1 Euro 1,56 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Mayıs ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%12,54'luk düşüşle 1,36 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Mayıs ayında Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%12,5 daha az**

yansımakta ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %12,5 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Şubat ayında gerçekleştirilen 426,6 milyon dolarlık tekstil ihracatının 212,5 milyon dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **212,5 milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %12,5'lik fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 212,5 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %12,5'luk pariteden kaynaklanan fiktif düşüştan arındırıldığında 239,1 milyon dolarlık gerçek değere ulaşmakta ve bu durumda **2009 yılı Şubat ayında reel bazda toplam ihracat tutarı 453,2 milyon dolar olmaktadır.**

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen 639,3 milyon dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Mayıs ayında tekstil ve hammaddeleri sektörünün ihracat performansında %33,3'lük düşüş değil, reel anlamda %29,1'lik düşüş meydana gelmiştir.**

EURO - DOLAR PARİTESİ OCAK-MAYIS DÖNEMİ			
	2008	2009	
Aylar	Çapraz Kur	Çapraz Kur	08 / 09 Değişim %
Ocak	1,47023	1,33181	-9,41
Şubat	1,47316	1,28049	-13,08
Mart	1,54925	1,30240	-15,93
Nisan	1,57628	1,31981	-16,27
Mayıs	1,55605	1,36087	-12,54
Ortalama	1,52499	1,31908	-13,50
1 Euro= ABD Doları Olarak Verilmiştir.			

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
04.06.2009*